

Diskusia – Sloboda prejavu a propaganda

Moderovaná diskusia priniesla odpovede žiakov a ich pohľady na možnosti a spôsoby propagandy a determinanty slobody prejavu

1. Otázka

Čo by malo limitovať slobodu prejavu?

- Slobodu a práva druhého človeka.
- Bezpečnosť krajiny a jej celistvosť.
- Nič.
- Iba rozhodnutie prijímateľa.
- Bezpečnosť občanov.
- Pokoj v krajine.
- Ochrana duševného zdravia a morálnych princípov.
- Existujú štátne tajomstvá a neverejné informácie.

2. Otázka

Aké sankcie by mali byť použité pre tých, ktorí zneužívajú slobodu prejavu? Aké sankcie pre tých, ktorí bránia vykonateľnosti práva slobody prejavu?

- Verejné odsúdenie.
- Verejné ospravedlnenie, prípadne ospravedlnenie v spoločnosti.
- Podmienečný trest.
- Majetková ujma.
- Zákaz výkonu niektorých verejných funkcií.

Žiaci postupne diskutovali o hraniciach – kedy už možno hovoriť o obmedzovaní slobody prejavu a kedy je potrebné túto hranicu vytvoriť. Slobodu prejavu garantuje Ústava SR ako aj dohovor o ľudských právach. Aplikácia tohto práva sa mení v čase a mení sa aj v chápaní krajín a spoločností. Aplikácia do súdnych rozhodnutí je dlhodobá a komplikovaná. Je ťažké určiť presné hranice pre aplikáciu práva slobody a prejavu a práva na informácie (akéhokoľvek druhu). Pre posun v chápaní slobody prejavu je nutné akceptovať nezávislosť súdnej moci a verdikty súdov, ktoré rozhodujú vo špecifických prípadoch. V závere sme spolu so žiakmi konštatovali, že využívanie práva slobody prejavu je dynamický proces, ktorý nemá zadané hranice a často si vyžaduje aj aplikáciu životných skúseností.

3. Otázka

Ohrozuje internet slobodu prejavu?

- Internet poskytuje priestor aj ľuďom, ktorí by sa inak neprejavili.
- Nie, naopak – podporuje ju.
- Štát by mal regulovať obsah internetu, aby sa právo na slobodu prejavu nezneužívalo.
- Sociálne siete vytvárajú priestor na vytváranie tlaku na človeka pod plášťom slobody prejavu.
- Sloboda prejavu nie je ohrozená, naopak internet ju podporil.

4. Otázka

Čo je propaganda? Ako ju vnímate? Aké sú jej ciele?

- Propaganda je nežiadúca, pretože ovplyvňuje myslenie ľudí a nerozhodujú sa slobodne.
- Pred propagandou sa nedá ubrániť, je zlá.
- Môže byť aj pozitívna ak upriamuje pozornosť na pozitívne stránky života.
- Vnímam ju negatívne a existuje aj dnes – na svedomí ju majú politici.
- Propaganda manipuluje ľudí a robí z nich cvičené opice.
- Ciele propagandy sú vždy zlé

Žiaci si spojili termín propagandy s termínom manipulácie a vnímajú ju celkovo negatívne. Za všetkým vidia politikov a zisk. Viacerí však okolo seba nevnímajú prejavy propagandy resp. sa im zámerne vyhýbajú. Všeobecne veľmi negatívne vnímajú náznaky nátlaku alebo zámerného ovplyvňovania

5. Otázka

Je manipulácia niečo iné ako propaganda?

- Je to to isté.
- Manipulácií je viac ako propagandy.
- Ťažko sa to oddeľuje, hranica je nejasná.
- Nevieť presne čo to je.
- Manipulácia je nebezpečnejšia ako propaganda.

Žiaci nevnímali pojmy exaktne, vnímali ich obsah iba približne. Bolo ťažké určiť nejakú hranicu medzi týmito pojмами. Uviedli aj niekoľko príkladov manipulácie (očkovanie zabíja, vojnu na Ukrajine začalo NATO) ale aj príklady propagandy (vojna z pohľadu Ruska a vojna z pohľadu Ukrajiny).